

Газета

Ужгородського наукового ліцею

Лютий 2024

З маленького кроку починається великий шлях.

Народна мудрість

НАШЕ СЛОВО

Події місяця

День Соборності України

не підкорювати, а бажати, планувати, навчати, дихати, любити, розвивати. Просто жити...

З 22 по 28 січня у закладі освіти класними керівниками, вихователями та бібліотекарем проводилися цікаві та змістовні виховні заходи присвячені 105-й річниці проголошення Соборності України: години спілкування: «Єдина країна – єдиний народ», «День Соборності України – символ єднання українського народу», виставка літератури «Україна соборна і незалежна», перегляд відеофільму «Свято злуки. Політика пам'яті» та конкурс малюнків «Я живу в Україні».

Тримаймося і пам'ятаймо, що єдина і неподільна Україна вистоїть та переможе.

Матеріал підготувала заступник директора з виховної роботи Кепич Д.І.

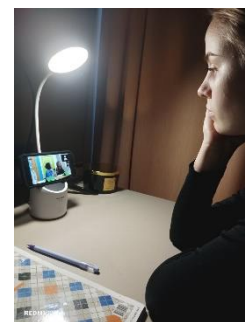
Підготовка до участі у загальнонаціональному проєкті Пліч-о-пліч

Так тренуються майбутні переможці наймасштабніших змагань країни? Учні Ужгородського наукового ліцею активно готуються до боротьби за першість у загальнонаціональному проєкті Пліч-о-пліч Всеукраїнські шкільні ліги. Тренування команд з волейболу та баскетболу відвідав Віктор Микита - голова Закарпатської ОВА. Він поспілкувався з активною молоддю та відзначив, що до участі в проєкті зареєструвалися майже всі школи області, а це вже понад півтори тисячі команд. Якщо ви ще не встигли цього зробити, то поспішайте!

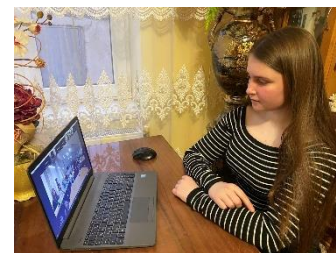
За матеріалами Закарпатської обласної державної адміністрації

7 лютого відбулася онлайн-зустріч із науковицями «STEM для кожної». У Всеукраїнському телемості взяли участь директорка Департаменту освіти і науки, молоді та спорту Закарпатської ОВА Мар'яна Марусинець, заступник директорки з виховної роботи Ужгородського наукового ліцею Закарпатської обласної ради Діана Кепич, учениці 11 класу Олександра Ворон та Любов Кузьма. На заході були запрошені науковці: Наталія Шаховська –

завідувач кафедри штучного інтелекту, д.т.н., професор НУ «Львівська політехніка»; Іванна Андрусак – доцент кафедри вищої математики, к.ф.м.н., доцент НУ «Львівська політехніка»; Дарія Матулка – доцент кафедри прикладної фізики і наноматеріалознавства, к.т.н., доцент НУ «Львівська політехніка»; Руслана Гумінілович – доцент кафедри фізичної, аналітичної та загальної хімії, к.х.н., доцент НУ «Львівська політехніка»; Наталія Куба – директор Центру навчальної майстерності SoftServe, корпоративний тренер з лідерських та комунікаційних компетенцій.

Слово до теми

Міжнародний день жінок і дівчат у науці відзначається з метою вшанування досягнень жінок і дівчат у науковій сфері, а також залучення уваги до проблем гендерної рівності в цій області. Це свято ставить за мету підвищити обізнаність про роль жінок у науці, підтримати та надихнути дівчат на вибір кар'єри в науковій галузі.

Особливості цієї події включають те, що вона наголошує на недооцінюванні жінок у наукових галузях і закликає до вирішення цієї проблеми шляхом створення рівних можливостей для жінок у науці. Також, цей день є важливим для підтримки та поширення досягнень жінок-вчених та відзначення їхнього внеску в розвиток науки.

Ця подія також розглядається як можливість для ідентифікації проблем, з якими стикаються жінки в науці, і для залучення уваги громадськості до необхідності змін в цій сфері. Таким чином, Міжнародний день жінок і дівчат у науці має значення не лише для вшанування досягнень жінок, але й для подальшого просування гендерної рівності в науковому середовищі.

Любов Кузьма та Олександра Ворон

21 лютого

Міжнародний день рідної мови

Наше спілкування між собою зрозумілою нам мовою в переважній більшості випадків має для нас величезне значення. Мова та її наріччя

стають не просто засобом комунікації, але й відкривають для нас дуже широкі можливості. Людина так звикає до рідної мови, що вона стає невід'ємною частиною її власної особистості. Так створена людина, що рідною зазвичай стає найбільш близька до неї та її душі мова.

Колись ми всі говорили однією мовою. Розуміли один одного і нам не був потрібен хороший фахівець - перекладач. Згідно з Біблійними текстами (Буття, глава 11) поділ мов відбувся в регіоні, який був названий Вавилон. Не заглиблюючись у причини цього явища скажемо, що зараз на нашій планеті за оцінками фахівців всесвітньої організації ЮНЕСКО налічується близько 6-ти тисяч мов, причому половина з них перебуває під прямою загрозою зникнення. Добре це чи погано - не можна сказати напевно, проте абсолютно точно можна стверджувати, що окрема, самостійна мова - це своєрідний носій цілком певних традицій та культурної спадщини, що в свою чергу вказує на конкретну цінність, яку вона може представляти хоча б з точки зору історичної аналітики.

У 1999-му році, за даними проекту DilovaMova.com, на 30-й сесії Генеральної конференції Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури, було прийнято рішення заснувати Міжнародний день рідної мови. Датою щорічного свята вибрано 21-е лютого. Це всесвітнє свято було засноване з метою сприяння багатому культурному та мовному різноманіттю. Збереження багатомовності дає можливість зберегти не тільки унікальний погляд на нашу тисячолітню історію і культуру, але й виробити найбільш широкі підходи у сфері взаєморозуміння і людяності, які все ще продовжують зберігати в собі ряд проблем, вирішення яких видається складним завданням.

Зроблені кроки по збереженню і поширенню рідних мов на практиці показали, що це активно служить зміцненню солідарності і терпимості, розширенню взаєморозуміння і діалогу, що особливо цінно для нас і нашої власної, сучасної культури і традицій.

<https://www.dilovamova.com/index.php?page=10&holiday=28&year=2024>

*****

ВОЛОДИМИР ЛУЧУК «КЛЯТВА (РІДНА МОВА)»

Мова кожного народу
неповторна і — своя;
в ній гримлять громи в
негоду,
в тиші — трелі солов'я.

*****

Звуки рідної мови - це яскраві відблиски душі, виражені через фонетичні елементи, які відтворюють звуковий ландшафт нашого світу. Кожен звук, кожна інтонація, кожен акцент створює неповторний музичний образ, що відображає національну ідентичність і культурне багатство. Рідна мова відтворюється в ній родній просторі, розмаїттям мелодійних варіацій, які розкриваються в ритмічних акордах мелосу. Її звуки - це відбиття колориту національної спадщини, яка рясніє відтінками та відгомонами рідної культури.

Марія Пришляк

*****

На своїй природній мові
і потоки гомонять;
зелен-клени у діброві
по-кленовому шумлять.

Мова — це найвишуканіший інструмент, здатний виразити незграбні думки та відчуття у найкрасивіший спосіб. Вона плете мелодійні вірші й оповідання, віддзеркалює найтонші відтінки емоцій і дає нам можливість подорожувати в часі й просторі словами.

Кожне слово, наче окремий кришталевий камінь, має свою власну вагу та вишуканість. Як майстерно вибраний кольоровий пензлик, мова виткана з різних звуків, інтонацій та ритмів, створюючи неповторний мозаїчний образ.

У мові краса не тільки в звуках та формах, але й у її здатності об'єднувати людей, розкривати їхню унікальність і спільність, створюючи міст між серцями й душами.

Краса мови полягає в її безмежній могутності виразити те, що не завжди можна висловити словами, у здатності зачаровувати, рухати й надихати.

Юлія Лашук

♥ УКРАЇНСЬКА МОВА ♥

коли краса
виходить за межі
реальності...

Солов'їну, барвінкову,
колосисту — на віки —
українську рідну мову
в дар мені дали батьки.

*****

Звучність української мови - це чудове поєднання фонетики, інтонації та мелодійності. Цікаві факти про милозвучність української мови:

1. М'якість звуків: Українська мова використовує багато м'яких та приголосних звуків, що робить мову більш мелодійною.
2. Голосні звуки: Українська мова має багатий арсенал голосних звуків, які надають мові особливу м'якість і звучність.
3. Інтонація: Українська мова відома своєю різноманітною інтонацією, що додає різноманітність і виразність у мовленні.
4. Ритм: Українська мова має свій власний ритм, що робить мовлення більш емоційним та експресивним.
5. Музикальність: Українська мова відома своєю музикальністю та різноманітністю мелодійних фраз.
6. Ліричність: Українська мова має велику кількість ліричних висловів та виразів, які роблять мовлення більш образним і емоційним.
7. Фонетика: Фонетика української мови має свою унікальну систему звуків, що робить мову виразною та виразною.
8. Акустична природа: Українська мова має природну акустичну гармонію, що робить її приємною для слуху.
9. Вокалізація: Українська мова стимулює вокальні здібності при вимові, що робить мовлення більш ефектним.
10. Експресивність: Українська мова дозволяє виразно відображати почуття та емоції за допомогою звуків та інтонації.

Ці факти демонструють, що українська мова має унікальну милозвучність, яка робить її особливою та привабливою для мовців та слухачів.

Катерина Стецевич

Берегти її, плекати
буду всюди й повсякчас, —
бо ж єдина — так, як мати,
—
мова в кожного із нас!

*****

Українська мова належить до групи слов'янських мов та має власну унікальну історію та етимологію. Уперше писемні пам'ятки української мови з'явилися в XI столітті, коли Київська Русь була одним з найбільших та найвпливовіших держав у Східній Європі. У цей період українська мова сформувалася на основі давньоруського діалекту та стала основою для подальшого розвитку української літературної мови.

Протягом історії України українська мова часто переживала труднощі і була об'єктом політичних тиску та заборон. Однак, завдяки наполегливості українських письменників, поетів та інтелектуалів, українська мова продовжувала зберігати свою важливість та використовуватися у літературі та публіцистиці. Період романтизму та національного відродження у XIX столітті суттєво сприяв посиленню статусу української мови як літературної та рідної. Після отримання незалежності в 1991 році, українська мова отримала статус державної мови, що поклало початок активному розвитку та підтримці мови через освіту, культуру та медіа. Українська мова стала символом національної самосвідомості та є важливим чинником у формуванні національної ідентичності.

Протягом вікової історії українська мова переживала численні випробування, але

завдяки вольовим зусиллям українського народу та підтримці від українських письменників та інтелектуалів, вона продовжує розвиватися та зберігати свою важливість у сучасному світі.

Катерина Грет

Пропонуємо Вашій увазі висловлювання видатних письменників, діячів культури і народу про рідну мову і ще більше любитимемо і цінуватимемо свою – солов'їну, калинову, барвінкову...

1. Українці – стародавній народ, а мова їхня багатша і всеосяжніша, ніж перська, китайська, монгольська і всілякі інші. *Евлія Челебі*
2. Нації вмирають не від інфаркту. Спочатку їм відбирає мову. Ми повинні бути свідомі того, що мовна проблема для нас актуальна і на початку XXI століття, і якщо ми не схаменемося, то матимемо дуже невтішну перспективу. *Ліна Костенко*
3. Рідна мова – не полова: її за вітром не розвієш. *Українське прислів'я*
4. Мова – то серце народу: гине мова – гине народ. *Іван Огієнко*
5. Мова – це кров, що оббігає тіло нації. Виточи кров – умре нація. *Юліан Дзерович*
6. Мова – це доля нашого народу, і вона залежить від того, як ревно ми всі плекатимемо її. *Олесь Гончар*
7. Бринить-співає наша мова, чарує, тішить і п'янить. *Олександр Олесь*
8. Рідна мова дається народові Богом, чужа – людьми, її приносять на вістрі ворожих списів. *Василь Захарченко*
9. Мова росте елементарно разом з душею народу. *Іван Франко*
10. Хто нікчемну душу має, то така ж у нього мова. *Леся Українка*
11. Слова росли із ґрунту, мов жита. Добірним зерном колосилась мова. Вона як хліб. Вона свята. І кров'ю предків тяжко пурпурова. *Ліна Костенко*
12. Мова для культури – те саме, що центральна нервова система для людини. *Станіслав Лем*
13. Граматика керує навіть царями. *Жан-Батист Мольєр*
14. Наші мови – це наше відображення, і якщо ви говорите мені, що наша мова занадто бідна, щоб точно висловити найкращі думки, тоді вже скажіть: що швидше ми зникнемо з лиця землі, то краще. *Магатма Ганді*
15. Освіта – це вид гігієни. Письмо з помилками – то як невимиті руки чи зуби. *Василь Стус*
16. Мова зникає не тому, що її не вчать інші, а тому, що нею не говорять ті, хто її знає. *Хосе-Марія Арце*
16. Рідна мова – мати єдності, батько громадянства і сторож держави. *Мікалоюс Даукша*
17. Знання людині, що крила пташині. *Українське прислів'я*

18. Мова – духовне багатство народу. Щоб любити – треба знати, а щоб проникнути в таку тонку й неосяжну, величну й багатогранну річ, як мова, треба її любити. *Василь Сухомлинський*

19. Чужу мову можна вивчити за шість років, а свою треба вчити все життя. *Франсуа Вольтер*

20. Заговори, щоб я тебе побачив. *Сократ*

21. Ну що б здавалося, слова... Слова та голос – більш нічого. А серце б'ється – ожива, Як їх почує!.. *Тарас Шевченко*

22. Мов поганих не існує у світі, є лише погані язики. *Анатолій Бортняк*

23. Мова вмирає, коли наступне покоління втрачає розуміння значення слів. *Василь Голобородько*

24. Мова – це великий дар природи, розвинутий і вдосконалений за тисячоліття з того часу, як людина стала людиною. *Кіндрат Крапива*

25. Найбільше і найдорожче добро кожного народу – це його мова, та жива схованка людського духу, його багата скарбниця, в яку народ складає і своє давнє життя і свої сподіванки, розум, досвід, почування. *Панас Мирний*

26. Поки жива мова в устах народу, до того часу живий і народ. І нема насильства нестерпнішого, як те, що хоче відірвати в народі спадщину, створену незчисленими поколіннями його віджилих предків. *Костянтин Ушинський*

27. Мова – втілення думки. Що багатша думка, то багатша мова. Любімо її, вивчаймо її, розвиваймо її! Борімося за красу мови, за правильність мови, за приступність мови, за багатство мови... *Максим Рильський*

28. Дивуєшся дорожчості мови нашої: в ній що не звук, то подарунок, все крупно, зернисто, як самі перла. *Микола Гоголь*

29. Скільки української мовної території, стільки й української державності. *Іван Заєць*

30. Рідна мова на чужині ще милішою стає. *Павло Грабовський*

31. Мова – це глибина тисячоліть. *Микита Шумило*

32. Яке прекрасне рідне слово! Воно – не світ, а всі світи. *Володимир Сосюра*

33. Слово – то мудрості промінь, слово – то думка людська. *Олена Пчілка*

34. Мова – коштовний скарб народу. *Іван Франко*

